local. La adunarea sateasca pot participa toti cetatenii cu drept de vot din satul respectiv.
(4) Incetarea de drept a mandatului delegatului satesc are loc in urmatoarele situatii:
a) demisie;
b) validarea, in calitate de consilier local, a unui supleant care are domiciliul in satul al carui delegat este;
c) schimbarea domiciliului intr-un alt sat, inclusiv ca urmare a reorganizarii unitatii administrativ-teritoriale respective;
d) condamnarea, prin hotarare judecatoreasca ramasa definitiva, la o pedeapsa privativa de libertate, indiferent de modalitatea de individualizare a pedepsei;
e) punerea sub interdictie judecatoreasca;
f) pierderea drepturilor electorale;
g) deces.
(5) In situatiile prevazute la alin. (4) se alege un nou delegat satesc, cu respectarea prevederilor alin. (1)-(3), care se aplica in mod corespunzator.
(6) Adunarea sateasca, convocata de catre primar, poate hotari oricand eliberarea din functie a delegatului satesc si alegerea, in termen de 20 de zile de la eliberare, a unei alte persoane in aceasta functie, in conditiile alin. (2) care se aplica in mod corespunzator.
(7) La discutarea problemelor privind satele pe care le reprezinta, delegatii satesti sunt invitati in mod obligatoriu. Delegatii satesti au dreptul de a se exprima cu privire la problemele discutate, opinia acestora fiind consemnata in procesul-verbal al sedintei.

Articolul 45
Adunarile cetatenesti

(1) Cetatenii comunei SÂRBI pot fi consultati si prin adunari cetatenesti organizate pe sate.
(2) Convocarea si organizarea adunarilor cetatenesti se fac de catre primar, la initiativa acestuia ori a unei treimi din numarul consilierilor in functie.
(3) Convocarea adunarii cetatenesti se face prin aducerea la cunostinta publica a scopului, datei si a locului unde urmeaza sa se desfasoare aceasta.
(4) Adunarea cetateneasca este valabil constituita in prezenta majoritatii cetatenilor cu drept de vot si adopta propuneri cu majoritatea celor prezenti.
(5) Propunerile se consemneaza intr-un proces-verbal si se inainteaza primarului, care le supune dezbaterii consiliului local in prima sedinta, in vederea stabilirii modalitatilor concrete de realizare si de finantare, daca este cazul.
(6) Solutia adoptata de consiliul local se aduce la cunostinta publica prin grija secretarului general.

Capitolul V
Dizolvarea consiliului local

Articolul 46
Situatiile de dizolvare a consiliului local

(1) Consiliul local se dizolva de drept sau prin referendum local.
Consiliul local se dizolva de drept:
a) in cazul in care acesta nu se intruneste cel putin intr-o sedinta ordinara sau extraordinara, pe durata a patru luni calendaristice consecutive, desi a fost convocat conform prevederilor legale;
b) in cazul in care nu a adoptat nicio hotarare in 3 sedinte ordinare sau extraordinare tinute pe durata a patru luni calendaristice consecutive;

c) in cazul in care numarul consilierilor locali in functie este mai mic decat jumatatea numarului membrilor consiliului local si nu a putut fi completat cu supleanti in conditiile art. 6.
(2) Primarul, viceprimarul, secretarul general, prefectul sau orice alta persoana interesata sesizeaza instanta de contencios administrativ cu privire la cazurile prevazute la alin. (1). Instanta analizeaza situatia de fapt si se pronunta cu privire la dizolvarea consiliului local. Hotararea instantei este definitiva si se comunica prefectului.

Articolul 47
Referendumul local

(1) Consiliul local poate fi dizolvat prin referendum local, organizat in conditiile legii. Referendumul se organizeaza ca urmare a cererii adresate in acest sens prefectului de cel putin 25% din numarul cetatenilor cu drept de vot inscrisi in Registrul electoral cu domiciliul sau resedinta in unitatea administrativ-teritoriala.
(2) Cererea cuprinde motivele ce au stat la baza acesteia, numele si prenumele, data si locul nasterii, seria si numarul buletinului sau ale cartii de identitate si semnatura olografa ale cetatenilor care au solicitat organizarea referendumului.

Articolul 48
Organizarea referendumului local

(1) Cheltuielile pentru organizarea referendumului local se suporta din bugetul unitatii administrativ-teritoriale.
(2) Referendumul local este organizat de catre o comisie numita prin ordin al prefectului, compusa dintr-un reprezentant al prefectului, cate un reprezentant al primarului, al consiliului local si un judecator de la judecatoria in a carei raza teritoriala se afla unitatea administrativ-teritoriala in cauza. Secretariatul comisiei este asigurat de institutia prefectului.
(3) Referendumul local este valabil daca s-au prezentat la urne cel putin 30% din numarul total al locuitorilor cu drept de vot inscrisi in Registrul electoral cu domiciliul sau resedinta in unitatea administrativ-teritoriala. Activitatea consiliului local inceteaza inainte de termen daca s-au pronuntat in acest sens cel putin jumatate plus unu din numarul total al voturilor valabil exprimate, iar rezultatul referendumului a fost validat in conditiile legii.

Articolul 49
Organizarea alegerilor dupa dizolvarea consiliului local sau dupa validarea rezultatului referendumului

(1) In termen de maximum 90 de zile de la ramanerea definitiva a hotararii judecatoresti prin care s-a constatat dizolvarea consiliului local sau, dupa caz, de la validarea rezultatului referendumului se organizeaza alegeri pentru un nou consiliu local.
(2) Stabilirea datei pentru organizarea alegerii noului consiliu local se face de catre Guvern, la propunerea autoritatilor cu atributii in organizarea alegerilor locale, pe baza solicitarii prefectului.

Articolul 50
Rezolvarea treburilor publice curente in cazul dizolvarii consiliului local

(1) Pana la constituirea noului consiliu local, primarul sau, in absenta acestuia, secretarul general rezolva problemele curente ale comunei , cu respectarea competentelor si atributiilor

ce ii revin, potrivit legii.
(2) In situatia exceptionala in care consiliul local a fost dizolvat in conditiile art. 45, primarul se afla in imposibilitatea exercitarii atributiilor sale ca urmare a incetarii sau suspendarii mandatului sau ori a altor situatii prevazute de lege, iar functia de secretar general al unitatii administrativ-teritoriale este vacanta, prefectul numeste prin ordin o persoana prin detasare, in conditiile partii a VI-a titlul II din Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 57/2019, cu modificarile si completarile ulterioare, care sa exercite atributiile de secretar general al unitatii/subdiviziunii administrativ-teritoriale pentru a rezolva problemele curente ale comunei, orasului sau municipiului, pana la ocuparea functiei publice de conducere de secretar general al unitatii/subdiviziunii administrativ-teritoriale in conditiile legii.
(3) Persoana desemnata potrivit prevederilor alin. (2) trebuie sa indeplineasca conditiile de studii si vechime in specialitatea studiilor necesare pentru ocuparea functiei de secretar general al unitatii administrativ-teritoriale prevazute la partea a III-a titlul VII si la partea a VI-a titlul II din Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 57/2019, cu modificarile si completarile ulterioare.
(4) In situatia prevazuta la alin. (2), prin exceptie de la prevederile partii a VI-a titlul II din Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 57/2019, cu modificarile si completarile ulterioare, concursul pentru ocuparea functiei publice de conducere de secretar general al comunei, al orasului sau al municipiului, dupa caz, se organizeaza de institutia prefectului.
(5) Numirea in functia de secretar general al comunei, al orasului sau al municipiului, dupa caz, se face, in situatia prevazuta la alin. (2) sau in situatia in care procedura de organizare a concursului a fost demarata anterior situatiei exceptionale prevazute la alin. (2), de catre prefect, daca nu a incetat situatia care a determinat imposibilitatea exercitarii atributiilor de catre primar.

Capitolul VI
Dispozitii privind exercitarea mandatului de consilier local

Sectiunea 1
Exercitarea mandatului de consilier local

Articolul 51
Mandatul alesilor locali

Mandatul consilierului local este de 4 ani si se exercita in conditiile legii.

Articolul 52
Mandatarea consilierilor locali pentru reprezentarea intereselor unitatii administrativ-teritoriale

Consilierii locali imputerniciti sa reprezinte interesele comunei SÂRBI in societati, regii autonome de interes local si alte organisme de cooperare sau parteneriat sunt desemnati, prin hotarare a consiliului local, in conditiile legii, cu respectarea regimului incompatibilitatilor aplicabil si a configuratiei politice de la ultimele alegeri locale.

Articolul 53
Reprezentarea in asociatiile de dezvoltare intercomunitara si la nivelul operatorilor regionali

Comuna SÂRBI este reprezentata de drept in adunarile generale ale asociatiilor de dezvoltare intercomunitara si in adunarile generale ale operatorilor regionali si locali de catre primar.

Primarul poate delega calitatea lui de reprezentant al unitatilor administrativ-teritoriale in adunarile generale viceprimarului precum si oricaror alte persoane din aparatul de specialitate al primarului sau din cadrul unei institutii publice de interes local.

Articolul 54
Suspendarea mandatului de consilier local

(1) Mandatul de consilier local se suspenda in urmatoarele situatii:
a) a fost dispusa masura arestarii preventive;
b) a fost dispusa masura arestului la domiciliu;
c) a fost insarcinat de catre consiliul din care face parte, de catre Guvern sau de catre Parlament cu exercitarea unei misiuni in tara sau in strainatate.
(2) Masurile prevazute la alin. (1) lit. a) si b) dispuse in conditiile Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedura penala, cu modificarile si completarile ulterioare, se comunica de indata de catre instanta de judecata prefectului care, prin ordin, in termen de maximum 48 de ore de la comunicare, constata suspendarea mandatului.
(3) Documentele corespunzatoare situatiei prevazute la alin. (1) lit. c) se comunica de catre emitent, in termen de 5 zile lucratoare de la desemnare, secretarului general si primarului, iar in prima sedinta ulterioara comunicarii consiliul local ia act de aceasta situatie, prin hotarare.
(4) Suspendarea dureaza pana la incetarea situatiei prevazute la alin. (1).
(5) Ordinul de suspendare emis pentru situatiile prevazute la alin. (1) lit. a) si b), respectiv hotararea prin care se ia act de suspendarea de drept a consilierului in conditiile alin. (1) lit. c) se comunica de indata consilierului local, in termen de maximum 48 de ore de la emiterea ordinului, respectiv hotararii consiliului, dupa caz.
(6) In cazul in care fata de consilierul local, al carui mandat a fost suspendat in conditiile alin. (1) lit. a) si b), a fost dispusa clasarea ori renuntarea la urmarirea penala sau instanta judecatoreasca a dispus achitarea sau incetarea procesului penal, acesta are dreptul la despagubiri, in conditiile legii.

Articolul 55
Suspendarea mandatului viceprimarului

(1) Mandatul viceprimarului se suspenda de drept in urmatoarele situatii:
a) a fost dispusa masura arestarii preventive;
b) a fost dispusa masura arestului la domiciliu.
(2) Masurile prevazute la alin. (1), dispuse in conditiile Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedura penala, cu modificarile si completarile ulterioare, se comunica de indata de catre instanta de judecata prefectului, care, prin ordin, in termen de maximum 48 de ore de la comunicare, constata suspendarea mandatului.
(3) Ordinul de suspendare se comunica, in termen de maximum 48 de ore de la emitere, primarului.
(4) Suspendarea dureaza pana la incetarea situatiei prevazute la alin. (1).
(5) In cazul in care fata de viceprimarul suspendat din functie a fost dispusa clasarea ori renuntarea la urmarirea penala sau instanta judecatoreasca a dispus achitarea sau incetarea procesului penal, acesta are dreptul, in conditiile legii, la plata drepturilor salariale corespunzatoare perioadei in care a fost suspendat.

Articolul 56
Incetarea mandatului de consilier local

(1) Calitatea de consilier local inceteaza la data declararii ca legal constituit a noului consiliu ales.
(2) Calitatea de consilier local inceteaza de drept inainte de expirarea duratei normale a mandatului, in urmatoarele cazuri:
a) demisie;
b) constatarea si sanctionarea, in conditiile Legii nr. 176/2010 privind integritatea in exercitarea functiilor si demnitatilor publice, pentru modificarea si completarea Legii nr. 144/2007 privind infiintarea, organizarea si functionarea Agentiei Nationale de Integritate, precum si pentru modificarea si completarea altor acte normative, cu modificarile si completarile ulterioare, a unei stari de incompatibilitate;
c) schimbarea domiciliului intr-o alta unitate administrativ-teritoriala, inclusiv ca urmare a reorganizarii acesteia;
d) lipsa nemotivata de la mai mult de 3 sedinte ordinare si/sau extraordinare consecutive ale consiliului, desfasurate pe durata a trei luni calendaristice;
e) lipsa nemotivata de la 3 intruniri ale consiliului, convocate pe durata a 3 luni calendaristice, care determina imposibilitatea desfasurarii, in conditiile legii, a sedintelor ordinare si/sau extraordinare;
f) imposibilitatea exercitarii mandatului pe o perioada mai mare de 6 luni consecutive, cu exceptia cazurilor prevazute de lege;
g) condamnarea, prin hotarare judecatoreasca ramasa definitiva, la o pedeapsa privativa de libertate, indiferent de modalitatea de individualizare a executarii pedepsei;
h) punerea sub interdictie judecatoreasca;
i) pierderea drepturilor electorale;
j) pierderea calitatii de membru al partidului politic sau al organizatiei minoritatilor nationale pe a carei lista a fost ales;
k) condamnarea prin hotarare judecatoreasca ramasa definitiva pentru savarsirea unei infractiuni electorale pe durata procesului electoral in cadrul caruia a fost ales, indiferent de pedeapsa aplicata si de modalitatea de individualizare a executarii acesteia;
l) deces.
(3) Data incetarii de drept a mandatului, in cazurile enumerate la alin. (2) lit. a), c)-f) si l), este data aparitiei evenimentului sau a implinirii conditiilor care determina situatia de incetare, dupa caz.
(4) Data incetarii de drept a mandatului, in cazul prevazut la alin. (2) lit. b), in situatia in care legalitatea raportului de evaluare prin care s-a constatat starea de incompatibilitate nu a fost contestata, este data expirarii perioadei in care consilierul local are dreptul sa conteste raportul de evaluare, in conditiile Legii nr. 176/2010, cu modificarile si completarile ulterioare.
(5) Data incetarii de drept a mandatului in cazul prevazut la alin. (2) lit. j) este data comunicarii catre prefect, secretarul general si catre consilierul local a hotararii forului competent sa decida asupra excluderii unui membru al partidului politic sau a organizatiei cetatenilor apartinand minoritatilor nationale pe a carei lista consilierul local a fost ales, in situatia in care legalitatea acesteia nu a fost contestata.
(6) In situatiile prevazute la alin. (2) lit. a), c)-f) si l) constatarea incetarii de drept a mandatului de consilier local, precum si vacantarea locului de consilier local se realizeaza printr-o hotarare de constatare a autoritatii deliberative respective, la propunerea primarului ori, dupa caz, a oricarui alt ales local, adoptata in prima sedinta desfasurata dupa aparitia evenimentului. Hotararea autoritatii deliberative este comunicata de indata judecatoriei competente sa valideze mandatul supleantului, in conditiile art. 8, precum si consilierului local. Aceasta hotarare nu se supune la vot, aceasta fiind de constatare a unei stari de fapt.
(7) Consiliul local are obligatia de a adopta hotararea prevazuta la alin. (6) in termen de 30 de zile de la introducerea pe proiectul ordinii de zi a referatului constatator semnat de primar si

de secretarul general cu privire la una dintre situatiile prevazute la alin. (2) lit. a), c)-f) si l). In termen de maximum 10 zile de la expirarea termenului stabilit pentru consiliul local constatarea incetarii mandatului, precum si vacantarea locului de consilier local se realizeaza de catre prefect prin ordin, in baza referatului constatator comunicat de catre secretarul general, in situatia neadoptarii acestei hotarari de catre consiliul local, dupa caz.
(8) In situatiile prevazute la alin. (2) lit. b), g)-k), constatarea incetarii de drept a mandatului de consilier local, precum si vacantarea locului de consilier local se fac de catre prefect prin ordin, in termen de maximum 30 de zile de la data instiintarii transmise prefectului de catre autoritatea responsabila de asigurarea integritatii in exercitarea demnitatilor si functiilor publice si prevenirea coruptiei institutionale sau de catre instanta, dupa caz.
(9) Ordinul prefectului emis in situatiile prevazute la alin. (7) si (8) se transmite de indata judecatoriei competente sa valideze mandatul supleantului, in conditiile art. 8, consilierului local si secretarului general.
(10) Hotararea consiliului are la baza, pentru situatiile prevazute la alin. (2) lit. a), c)-f), h) si l), un referat constatator, intocmit in maximum 3 zile de la aparitia evenimentului si semnat de primar si de secretarul general. Referatul este insotit de acte justificative.
(11) Ordinul prefectului are la baza, pentru situatiile prevazute la alin. (2) lit. g), i), k), instiintarile transmise prefectului de catre instanta.
(12) In cazul prevazut la alin. (2) lit. j), in termen de 30 de zile de la data comunicarii hotararii forului competent sa decida asupra excluderii unui membru al partidului politic sau a organizatiei cetatenilor apartinand minoritatilor nationale pe a carei lista consilierul local a fost ales, prefectul constata, prin ordin, incetarea mandatului consilierului local inainte de expirarea duratei normale a acestuia si declara vacant locul consilierului local. Ordinul prefectului se transmite de indata judecatoriei competente sa valideze mandatul supleantului, in conditiile art. 8, consilierului local si secretarului general.
(13) In cazurile prevazute la alin. (2) lit. c)-f), hotararea poate fi atacata de consilierul local in cauza la instanta de contencios administrativ, in termen de 10 zile de la comunicare. Instanta se pronunta in termen de cel mult 30 de zile, nefiind aplicabila procedura de regularizare a cererii. In acest caz, procedura prealabila nu se mai efectueaza, iar hotararea primei instante este definitiva.
(14) In toate cazurile, hotararea instantei se comunica partilor, prefectului si secretarului general, care are obligatia afisarii acesteia la sediul unitatii/subdiviziunii administrativ-teritoriale, in termen de maximum doua zile de la comunicare.
(15) Functia constatata vacanta in conditiile alin. (6)-(8) se completeaza cu supleantul desemnat de partidul politic, alianta politica sau alianta electorala respectiva, care este validat si depune juramantul, in conditiile art. 117 din Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 57/2019, cu modificarile si completarile ulterioare, ulterior ramanerii definitive a hotararii instantei.
(16) Încetarea mandatului de consilier local in cazul schimbarii domiciliului in alta unitate administrativ-teritoriala poate interveni numai dupa efectuarea in actul de identitate al celui in cauza a mentiunii corespunzatoare, de catre organul abilitat potrivit legii.
(17) Încetarea mandatului de consilier local, in cazul demisiei, se constata in prima sedinta a consiliului desfasurata dupa aparitia evenimentului si in baza demisiei scrise inaintate secretarului general, primarului si presedintelui de sedinta. Hotararea consiliului prin care se ia act de demisie si se declara vacant locul consilierului local se comunica de indata judecatoriei competente sa valideze mandatul supleantului, in conditiile art. 8.
(18) Prevederile alin. (2) lit. g)-i) si k) devin aplicabile numai dupa ramanerea definitiva a hotararii judecatoresti. In aceste cazuri, data respectiva este si data la care inceteaza de drept mandatul.
(19) In situatia in care este contestata legalitatea actului prevazut la alin. (4) sau a hotararii

prevazute la alin. (5), data incetarii de drept a mandatului este data ramanerii definitiva a hotararii judecatoresti.
(20) De la data incetarii mandatului, consilierul local respectiv:
a) nu mai poate fi luat in calcul pentru constituirea cvorumului necesar pentru sedintele autoritatii deliberative din care face parte;
b) nu mai poate participa la vot in cadrul sedintelor autoritatii deliberative din care face parte, precum si in cadrul comisiilor de specialitate organizate de aceasta;
c) nu mai are dreptul la indemnizatia lunara.

Articolul 57
Incetarea mandatului de viceprimar ca urmare a incetarii mandatului de consilier

(1) Incetarea mandatului de consilier, in conditiile art. 55 alin. (2), are ca efect incetarea de drept, la aceeasi data, si a mandatului de viceprimar.
(2) Mandatul de viceprimar poate inceta inainte de termen in urma eliberarii acestuia din functie in conditiile art. 11.

Sectiunea a 2-a
Drepturile alesilor locali

Articolul 58
Legitimatia si semnul distinctiv ale alesilor locali

(1) Dupa alegerea viceprimarului, acestuia i se inmaneaza legitimatia, semnata de primar, precum si un semn distinctiv al calitatii de viceprimar. Legitimatia viceprimarului este inmanata de catre secretarul general.
(2) Dupa declararea ca legal constituit a consiliului local, consilierilor in functie li se elibereaza o legitimatie care atesta calitatea de membru al consiliului local, semnata de primar, si primesc un semn distinctiv al calitatii lor de reprezentanti alesi ai colectivitatii locale, pe care au dreptul sa il poarte pe intreaga durata a mandatului.
(3) Modelul legitimatiei de viceprimar si de consilier local si modelul semnului distinctiv pentru acestia se stabilesc prin hotarare a Guvernului.
(4) Cheltuielile pentru confectionarea legitimatiilor, semnelor distinctive, respectiv a esarfelor se suporta din bugetul local.
(5) Legitimatia si semnul distinctiv se pot pastra, dupa incetarea mandatului, cu titlu evocativ.
(6) Esarfa in culorile drapelului national al Romaniei se poarta in mod obligatoriu la Ziua Nationala a Romaniei, la solemnitati, receptii, ceremonii publice si la celebrarea casatoriilor, indiferent de locul de desfasurare a acestora.

Articolul 59
Protectia alesilor locali

(1) Libertatea de opinie in exercitarea mandatului alesului local pentru solutionarea si gestionarea treburilor publice in interesul colectivitatii locale pe care o reprezinta este garantata.
(2) Alesii locali nu pot fi trasi la raspundere juridica pentru opiniile politice exprimate in exercitarea mandatului.
(3) Retinerea, dispunerea masurii arestarii preventive, a arestului la domiciliu sau trimiterea in judecata penala a alesilor locali, precum si faptele savarsite care au determinat luarea masurilor se aduc la cunostinta atat autoritatii administratiei publice din care fac parte, cat si

prefectului, in termen de cel mult 24 de ore, de catre organele care au dispus masurile respective.
(4) Pe intreaga durata a mandatului, alesii locali se considera in exercitiul autoritatii publice si se bucura de protectia prevazuta de lege.
(5) De aceeasi protectie prevazuta la alin. (4) beneficiaza si membrii familiei alesului local – sot, sotie si copii – in cazul in care agresiunea impotriva acestora urmareste nemijlocit exercitarea de presiuni asupra alesului local in legatura cu exercitarea mandatului sau.

Articolul 60
Grupurile de consilieri locali

(1) Consilierii locali se pot constitui in grupuri, in functie de partidele sau aliantele politice pe ale caror liste au fost alesi, daca sunt in numar de cel putin 3.
(2) Consilierii locali care nu indeplinesc conditiile prevazute la alin. (1) pot constitui un grup prin asociere.
(3) Grupul de consilieri locali este condus de un lider, ales prin votul deschis al majoritatii membrilor grupului. Denumirea, componenta si conducerea grupului politic se transmit secretarului general care informeaza consiliul local asupra grupurilor politice formate.
(4) Prevederile alin. (1) si (2) se aplica si consilierilor independenti.
(5) Consilierii locali nu pot forma grupuri in numele unor partide care nu au participat la alegeri sau care nu au intrunit numarul de voturi necesar pentru a intra in consiliu cu cel putin un consilier.
(6) In cazul fuzionarii, doua sau mai multe partide, care sunt reprezentate in consiliul local sau care au deja constituite grupuri, pot forma un grup distinct.

Articolul 61
Raporturile de munca sau de serviciu detinute anterior

(1) Pe perioada exercitarii mandatului de viceprimar se suspenda contractul de munca, respectiv raportul de serviciu al acestuia, in cadrul unei institutii sau autoritati publice ori in cadrul regiilor autonome sau societatilor cu capital integral ori majoritar de stat sau al unitatilor administrativ-teritoriale, cu exceptia situatiilor prevazute de lege.
(2) Consilierul local, al carui raport de serviciu ori contract individual de munca este suspendat, in conditiile legii, la data inceperii exercitarii mandatului, isi reia activitatea in executarea aceluiasi raport de serviciu sau contract individual de munca, dupa caz, la incetarea mandatului de consilier local.
(3) Sunt exceptate de la suspendarea contractului de munca sau a actului de numire cadrele didactice, cercetatorii stiintifici, persoanele care detin functii sau desfasoara activitati in domeniul creatiei literar-artistice.
(4) In functiile detinute de persoanele ale caror contracte de munca sau acte de numire au fost suspendate potrivit alin. (1) pot fi numite sau angajate alte persoane, numai pe durata determinata.
(5) La incetarea mandatului de viceprimar, persoanele in cauza isi reiau activitatea in executarea acelorasi contracte de munca sau raporturi de serviciu, dupa caz. La stabilirea clasei si a gradului de incadrare se iau in calcul si perioadele lucrate in functiile de demnitate publica alese.
(6) In cazul in care conducerea persoanei juridice refuza reluarea activitatii in functia detinuta anterior alegerii, persoana in cauza se poate adresa instantei de judecata competente, cererea fiind scutita de taxa de timbru judiciar.
(7) Persoanelor prevazute la alin. (1) nu li se poate modifica sau desface contractul de munca

pentru motive ce nu le sunt imputabile timp de 2 ani de la data incetarii mandatului, cu exceptiile prevazute de lege.

Articolul 62
Indemnizatia

(1) Pentru participarea la sedintele consiliului si ale comisiilor de specialitate, consilierii locali au dreptul la o indemnizatie lunara. Viceprimarilor nu li se acorda indemnizatie pentru participarea la sedinte.
(2) Indemnizatia lunara pentru consilierii locali care participa la sedintele ordinare ori la sedintele extraordinare ale consiliului local si ale comisiilor de specialitate este in cuantum de 10% din indemnizatia lunara a primarului, in conditiile Ordonantei de urgenta a Guvernului nr. 57/2019, cu modificarile si completarile ulterioare.
(3) Consilierii locali au dreptul la indemnizaţia lunară doar dacă participă la cel puţin o şedinţă a autorităţii deliberative şi o şedinţă a comisiei de specialitate, pe lună, desfăşurate în condiţiile legii.
(4) Consilierii locali au dreptul la decontarea, în condiţiile legii, a cheltuielilor legate de exercitarea mandatului, respectiv plata cheltuielilor de transport, cazare, indemnizaţia de delegare sau deplasare, după caz, precum şi a altor cheltuieli prevăzute de lege, altele decât indemnizaţia prevăzută la alin.(1) .
(5) Indemnizaţia lunară pentru consilierii locali care participă la şedinţele consiliului local şi ale comisiilor de specialitate se calculează după formula:

IL = a x IP x(0,65 x PCL/NŞCL + 0,35 x PCS/NŞCS) ,

unde "IL" este indemnizaţia lunară pentru consilierul local; "a" este procentul stabilit de consiliul local, care este 10% din indemnizaţia lunară a primarului(IP) ; "IP" este indemnizaţia lunară a primarului; "PCL" este numărul de participări ale consilierului local la şedinţele consiliului local din luna respectivă; "PCS" este numărul de participări ale consilierului local la şedinţele comisiilor de specialitate din care face parte din luna respectivă; "NŞCL" reprezintă numărul şedinţelor ordinare şi extraordinare ale consiliului local din luna respectivă; "NŞCS" reprezintă numărul şedinţelor comisiilor de specialitate din care face parte consilierul local din luna respectivă.
(6) Plata indemnizaţiilor stabilite potrivit prevederilor alin.(2) şi (3) se efectuează exclusiv din veniturile secţiunii de funcţionare din bugetul comunei SÂRBI.
(7) Prevederile alin.(1) – (4) se aplică în mod corespunzător şi delegatului sătesc.
(8) Consiliul local poate hotărî diminuarea cuantumului indemnizaţiei prevăzute la alin.(2) şi a cotei în care se face decontarea conform prevederilor alin.(4) , în concordanţă cu posibilităţile de finanţare.
(9) Drepturile băneşti cuvenite aleşilor locali, potrivit legii, pot fi cumulate cu pensia sau cu alte venituri, în condiţiile legii.
(10) Consilierii locali şi delegatul sătesc care participă la şedinţele de consiliu local, organizate în timpul programului de lucru, se consideră învoiţi de drept, fără a le fi afectat salariul şi celelalte drepturi ce le revin, potrivit legii, de la locul de muncă.

Articolul 63
Dreptul de initiativa in promovarea actelor administrative

Alesii locali au dreptul de initiativa in promovarea actelor administrative, individual sau in grup.

Articolul 64
Transportul

Alesii locali care folosesc autoturismul proprietate personala sau mijloacele de transport in comun pentru a se deplasa din localitatea in care domiciliaza in localitatea in care se desfasoara sedinta consiliului local sau a comisiilor de specialitate primesc contravaloarea transportului.

Articolul 65
Formarea profesionala

(1) Alesii locali au dreptul la pregatire, formare si perfectionare profesionala.
(2) Alesii locali beneficiaza de plata programelor de pregatire, formare si perfectionare profesionala organizate in conditiile legii, in decursul mandatului, a cheltuielilor de transport, cazare, masa, a indemnizatiilor de delegare sau deplasare, dupa caz, in conditiile legii.
(3) Autoritatile si institutiile publice au obligatia sa prevada in bugetul local sumele necesare pentru programele de pregatire, formare si perfectionare profesionala organizate de Institutul National de Administratie sau alti furnizori de formare si perfectionare profesionala in decursul mandatului, precum si cheltuielile prevazute la alin. (2) destinate alesilor locali, organizate la initiativa ori in interesul autoritatii sau institutiei publice.

Articolul 66
Accesul la informatii

(1) Dreptul alesilor locali de a avea acces la orice informatie de interes public nu poate fi ingradit.
(2) Autoritatile administratiei publice centrale si locale, institutiile, serviciile publice, precum si persoanele juridice de drept privat sunt obligate sa asigure informarea corecta a alesilor locali, potrivit competentelor ce le revin, asupra treburilor publice si asupra problemelor de interes local.

Articolul 67
Dreptul la asociere

Alesii locali se pot asocia liber in partide politice si in alte forme de asociere, in conditiile legii.

Sectiunea a 3-a
Obligatiile alesilor locali

Articolul 68
Respectarea legii

(1) Alesii locali sunt obligati sa respecte Constitutia si legile tarii, precum si sa se supuna regulilor de curtoazie si disciplina si sa nu foloseasca in cuvantul lor sau in relatiile cu cetatenii expresii injurioase, ofensatoare ori calomnioase.
(2) Consilierii locali sunt obligati sa respecte regulamentul de organizare si functionare a consiliului local.

Articolul 69
Participarea la lucrarile consiliului local si ale comisiilor de specialitate

Consilierii locali si viceprimarii nu pot lipsi de la lucrarile consiliului local sau ale comisiilor de specialitate din care fac parte, cu exceptia situatiilor prevazute in regulamentul de organizare si functionare.

Articolul 70
Buna-credinta si fidelitatea

Consilierii locali aflati in serviciul colectivitatii locale, in calitatea lor de reprezentanti legali ai comunei SÂRBI, au indatorirea de a participa, pe durata mandatului, la exercitarea competentelor autoritatilor administratiei publice locale din care fac parte sau pe care le reprezinta, dupa caz, cu buna-credinta si fidelitate fata de tara si de colectivitatea care i-a ales.

Articolul 71
Probitatea si discretia profesionala

Alesii locali sunt obligati la probitate si discretie profesionala.

Articolul 72
Cinstea si corectitudinea

(1) In exercitarea mandatului, alesii locali sunt obligati sa dea dovada de cinste si corectitudine; este interzis alesului local sa ceara, pentru sine sau pentru altul, bani, foloase materiale sau alte avantaje.
(2) Alesii locali nu pot face uz si nu se pot prevala de aceasta calitate in exercitarea unei activitati de interes personal.

Articolul 73
Dispozitii privind obligatiile de informare pentru alesii locali

(1) Alesii locali sunt obligati ca, in exercitarea mandatului, sa organizeze periodic, cel putin o data pe trimestru, intalniri cu cetatenii, sa acorde audiente si sa prezinte in consiliul local o informare privind problemele ridicate la intalnirea cu cetatenii.
(2) Fiecare consilier local, precum si viceprimarii sunt obligati sa prezinte un raport anual de activitate, care este facut public prin grija secretarului general.
(3) In urma efectuarii unor deplasari in strainatate pentru exercitarea unor atributii stabilite prin lege, alesii locali sunt obligati sa prezinte la prima sedinta ordinara a autoritatii deliberative o informare privind deplasarile efectuate. Termenul maxim de prezentare a informarii este de 45 de zile de la data incheierii deplasarii.
(4) In cazul nerespectarii prevederilor alin. (3), alesii locali suporta cheltuielile deplasarii.

Articolul 74
Transparenta activitatii

(1) Primarul este obligat ca, prin intermediul secretarului general si al aparatului de specialitate, sa puna la dispozitie consilierilor locali, la cererea acestora, in termen de cel mult 10 zile lucratoare, informatiile necesare in vederea indeplinirii mandatului in conditiile legii.
(2) Consilierii locali pot adresa intrebari si interpelari primarului sau viceprimarului.

(3) Raspunsul solicitat in conformitate cu prevederile alin. (2) se transmite, de regula, imediat sau, daca nu este posibil, la urmatoarea sedinta a consiliului local.
(4) Cel interpelat are obligatia de a raspunde in scris sau, dupa caz, oral pana cel mai tarziu la urmatoarea sedinta a consiliului local.

Capitolul VII
Incompatibilitatile alesilor locali si conflictul de interese

Articolul 75
Regimul incompatibilitatilor aplicabil functiei de viceprimar si de consilier local

(1) Regimul incompatibilitatilor aplicabil functiei de viceprimar si de consilier local este cel prevazut in cartea I titlul IV din Legea nr. 161/2003, cu modificarile si completarile ulterioare.
(2) Constatarea si sanctionarea starii de incompatibilitate si a conflictului de interese pentru persoanele care ocupa functiile prevazute la alin. (1) se fac in conditiile Legii nr. 176/2010, cu modificarile si completarile ulterioare, si ale Ordonantei de urgenta a Guvernului nr. 57/2019, cu modificarile si completarile ulterioare.
(3) Prin activitati in domeniul didactic pe care viceprimarul le poate desfasura, in conditiile legislatiei speciale privind unele masuri pentru asigurarea transparentei in exercitarea demnitatilor publice si a functiilor publice, se inteleg activitatile prevazute la art. 462 alin. (2) din Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 57/2019, cu modificarile si completarile ulterioare.

Articolul 76
Regimul general aplicabil conflictului de interese pentru functia de viceprimar si de consilier local

(1) Alesul local aflat in conflict de interese in conditiile prevazute de cartea I titlul IV din Legea nr. 161/2003, cu modificarile si completarile ulterioare, are obligatia sa se abtina de la emiterea sau participarea la emiterea ori adoptarea actului administrativ, de la incheierea sau participarea la incheierea actului juridic respectiv, care ar putea produce un folos material pentru sine sau pentru:
a) sot, sotie sau rude ori afini pana la gradul al II-lea inclusiv;
b) orice persoana fizica sau juridica fata de care alesul local are calitatea de debitor al unei obligatii;
c) o societate la care detine calitatea de asociat unic ori functia de administrator sau de la care obtine venituri;
d) o alta autoritate din care face parte;
e) orice persoana fizica sau juridica, alta decat autoritatea din care face parte, care a facut o plata catre acesta sau a efectuat orice fel de cheltuieli ale acestuia;
f) o asociatie sau fundatie din care face parte.
(2) In exercitarea functiei, consilierul local aflat in una dintre situatiile prevazute la alin. (1) are obligatia sa anunte la inceputul sedintei consiliului local interesul personal pe care il are la adoptarea hotararii respective, anunt care se consemneaza in mod obligatoriu in procesul-verbal al sedintei.
(3) Ulterior anuntarii interesului personal, consilierul local nu mai este luat in calcul pentru cvorumul necesar adoptarii hotararii consiliului cu privire la care acesta si-a anuntat interesul si nu are drept de vot la adoptarea acestei hotarari.
(4) Actele administrative emise ori adoptate sau actele juridice incheiate cu incalcarea prevederilor alin. (1) sunt lovite de nulitate absoluta in conditiile Legii nr. 176/2010, cu modificarile si completarile ulterioare.

(5) Fapta alesilor locali de a incalca prevederile alin. (1) si legislatia in materie privind conflictul de interese constituie abatere disciplinara si se sanctioneaza cu diminuarea indemnizatiei cu 10% pe o perioada de maximum 6 luni.

Articolul 77
Declaratia de interese si declaratia de avere

Alesii locali au obligatia sa intocmeasca, sa depuna si sa actualizeze declaratii de avere si declaratii de interese in conformitate cu prevederile Legii nr. 176/2010, cu modificarile si completarile ulterioare.

Articolul 78
Sanctiuni pentru nedepunerea declaratiei de avere si a declaratiei de interese

Nerespectarea prevederilor legale referitoare la procedura de depunere a declaratiei de avere si de interese prevazute de lege atrage sanctiunile prevazute de Legea nr. 176/2010, cu modificarile si completarile ulterioare.

Capitolul VIII
Raspunderea alesilor locali

Articolul 79
Tipurile de raspundere a alesilor locali

Alesii locali raspund, dupa caz, administrativ, civil sau penal pentru faptele savarsite in exercitarea atributiilor ce le revin, in conditiile legii si ale Ordonantei de urgenta a Guvernului nr. 57/2019, cu modificarile si completarile ulterioare.

Articolul 80
Raspunderea consilierilor locali

(1) Consilierii locali raspund in nume propriu pentru activitatea desfasurata in exercitarea mandatului, precum si solidar pentru activitatea consiliului din care fac parte si pentru hotararile pe care le-au votat.
(2) In procesul-verbal al sedintei consiliului local se consemneaza rezultatul votului, iar la cererea consilierului local se mentioneaza in mod expres votul acestuia.

Articolul 81
Sanctiunile disciplinare aplicabile consilierilor locali

(1) Pentru incalcarea de catre consilierii locali a prevederilor din Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 57/2019, cu modificarile si completarile ulterioare, a prevederilor legale referitoare la conflictul de interese si a prevederilor regulamentului de organizare si functionare a consiliului local, consiliul local poate aplica urmatoarele sanctiuni disciplinare:
a) avertismentul;
b) chemarea la ordine;
c) retragerea cuvantului;
d) eliminarea din sala de sedinta;
e) excluderea temporara de la lucrarile consiliului si ale comisiei de specialitate;
f) diminuarea indemnizatiei lunare cu 10% pentru maximum 6 luni;

g) retragerea indemnizatiei lunare pentru una sau doua luni.
(2) Sanctiunile prevazute la alin. (1) lit. a)-d) se aplica de catre presedintele de sedinta, iar cele de la alin. (1) lit. e)-g) de catre consiliul local, prin hotarare.
(3) Sanctiunile prevazute la alin. (1) lit. a)-e) sunt aplicabile si viceprimarului.
(4) Pentru aplicarea sanctiunilor prevazute la alin. (1) lit. e), cazul se transmite comisiei de specialitate care are in obiectul de activitate si aspectele juridice, aceasta prezentand un raport intocmit pe baza cercetarilor efectuate, inclusiv a explicatiilor furnizate de cel in cauza.

Articolul 82
Avertismentul

La prima abatere, presedintele de sedinta atrage atentia consilierului local in culpa si il invita sa respecte regulamentul.

Articolul 83
Chemarea la ordine

(1) Consilierii locali care nesocotesc avertismentul si invitatia presedintelui de sedinta si continua sa se abata de la regulament, precum si cei care incalca in mod grav, chiar pentru prima data, dispozitiile regulamentului sunt chemati la ordine.
(2) Chemarea la ordine se inscrie in procesul-verbal de sedinta.
(3) Inainte de a fi chemat la ordine, consilierul local este invitat de catre presedintele de sedinta sa isi retraga sau sa explice cuvantul ori expresiile care au generat incidentul si care ar atrage aplicarea sanctiunii.
(4) Daca expresia intrebuintata a fost retrasa ori daca explicatiile date sunt apreciate de presedintele de sedinta ca satisfacatoare, sanctiunea nu se mai aplica.

Articolul 84
Retragerea cuvantului si eliminarea din sala

In cazul in care, dupa chemarea la ordine, un consilier local continua sa se abata de la regulament, presedintele de sedinta ii va retrage cuvantul, acesta nemaiputând lua cuvantul pe perioada desfasurarii sedintei consiliului. In situatia in care un consilier persista sa se abata de la regulament, presedintele de sedinta il va elimina din sala. Eliminarea din sala echivaleaza cu absenta nemotivata de la sedinta.

Articolul 85
Excluderea temporara de la lucrarile consiliului si ale comisiei de specialitate

(1) In cazul unor abateri grave, savarsite in mod repetat, sau al unor abateri deosebit de grave, consiliul local poate aplica sanctiunea excluderii temporare a consilierului local de la lucrarile consiliului local, dupa caz, si ale comisiilor de specialitate.
(2) Gravitatea abaterii este stabilita de comisia de specialitate care are in obiectul de activitate aspecte juridice, in cel mult 10 zile de la sesizare.
(3) Excluderea temporara de la lucrarile consiliului local si ale comisiilor de specialitate nu poate depasi doua sedinte consecutive.
(4) Excluderea de la lucrarile consiliului local si ale comisiilor de specialitate are drept consecinta neacordarea indemnizatiei lunare.
(5) In caz de opunere, interzicerea participarii la sedinte se executa cu ajutorul personalului care asigura ordinea publica locala.

Articolul 86
Aplicarea sanctiunilor

(1) Sanctiunile prevazute la art. 80 alin. (1) lit. e) si f) se aplica prin hotarare adoptata de consiliul local, cu majoritate absoluta.
(2) Pe perioada aplicarii sanctiunilor prevazute la art. 80 alin. (1) lit. d) si e), consilierii locali in cauza nu vor fi socotiti la cvorumul pentru sedinta.
(3) Pentru mentinerea ordinii in sedintele comisiilor de specialitate, presedintii acestora au aceleasi drepturi ca presedintele de sedinta. Acestia pot aplica sanctiunile prevazute la art. 80 alin. (1) lit. a)-d).
(4) Sanctiunile prevazute la art. 80 alin. (1) se pot aplica in mod corespunzator viceprimarilor pentru abaterile savarsite in calitatea lor de consilier local.

Articolul 87
Sanctiuni aplicabile viceprimarului

(1) Pentru abateri grave si/sau repetate, savarsite in exercitarea mandatului de viceprimar, persoanei in cauza i se poate aplica urmatoarele sanctiuni:
a) mustrare;
b) avertisment;
c) diminuarea indemnizatiei cu 5-10% timp de 1-3 luni;
d) eliberarea din functie.
(2) Sanctiunile prevazute la alin. (1) lit. a)-c) se aplica, prin hotarare a consiliului local, la propunerea motivata a primarului. Motivele care justifica propunerea de sanctionare sunt aduse la cunostinta consilierilor locali cu cel putin 5 zile inaintea sedintei.
(3) In cazul sanctiunilor prevazute la alin. (1), hotararea se adopta prin vot secret cu majoritatea calificata de doua treimi din numarul consilierilor locali.
(4) Prin exceptie de la prevederile alin. (3), aplicarea sanctiunii prevazute la alin. (1) lit. d) se face cu respectarea prevederilor art. 11.
(5) Impotriva sanctiunilor prevazute la alin. (1) lit. c) si d) persoana in cauza se poate adresa instantei de contencios administrativ competente. Procedura prealabila nu este obligatorie.
(6) Aplicarea sanctiunii prevazute la alin. (1) lit. d) nu are niciun efect asupra mandatului de consilier local.

Articolul 88
Raspunderea aferenta actelor administrative

(1) Presedintele de sedinta al consiliului local, prin semnare, investeste cu formula de autoritate executarea actelor administrative adoptate in exercitarea atributiilor care ii revin potrivit legii.
(2) Aprecierea necesitatii si oportunitatea adoptarii hotararilor apartine exclusiv autoritatilor deliberative. Intocmirea rapoartelor sau a altor documente de fundamentare prevazute de lege, contrasemnarea sau avizarea pentru legalitate si semnarea documentelor de fundamentare angajeaza raspunderea administrativa, civila sau penala, dupa caz, a semnatarilor, in cazul incalcarii legii, in raport cu atributiile specifice.
(3) Actele autoritatilor administratiei publice locale angajeaza, in conditiile legii, raspunderea administrativa, civila sau penala, dupa caz, a functionarilor publici si personalului contractual din aparatul de specialitate al primarului care, cu incalcarea prevederilor legale, fundamenteaza din punct de vedere tehnic si al legalitatii adoptarea lor sau contrasemneaza ori avizeaza, dupa caz, pentru legalitate aceste acte.

(4) In cazul in care printr-un act administrativ al autoritatilor administratiei publice locale adoptat fara a fi fundamentat, contrasemnat sau avizat din punct de vedere tehnic sau al legalitatii s-au produs consecinte vatamatoare, este angajata raspunderea juridica a autoritatii deliberative, dupa caz, in conditiile legii si ale Ordonantei de urgenta a Guvernului nr. 57/2019, cu modificarile si completarile ulterioare.
(5) Functionarii publici sau personalul contractual, dupa caz, responsabili cu operatiunile prevazute la alin. (3) pot formula obiectii ori refuza efectuarea acestora in conditiile art. 490, respectiv art. 553 din Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 57/2019, cu modificarile si completarile ulterioare.
(6) Prevederile alin. (1)-(5) se aplica si in cazul altor acte administrative sau asimilate acestora in conditiile legii adoptate de autoritatile administratiei publice locale.

Capitolul IX
Alte dispozitii

Articolul 89
Reguli privind polemicile în cadrul şedinţelor consiliului local

(1) În orice dezbatere, discuțiile trebuie să se limiteze la date şi argumente care sunt concludente în rezolvarea problemei ce face obiectul dezbaterii.
(2) Părțile în polemică, în spiritul propriei ideologii, sunt îndreptățite a folosi drept argumente fie teorii ştiințifice, fie fapte sau date de natură a elucida problema discutată.
(3) Niciuna dintre părți nu are dreptul sa aducă în discuție drept argumente sau în mod jignitor caracterul, temperamentul, aspectul fizic, trecutul personal, naționalitatea sau originea etnică a adversarului la dezbatere, deoarece acestea nu infirmă şi nici nu confirmă validitatea celor susținute.
(4) Părțile nu au dreptul sa pună în discuție motivele care determină atitudinea şi opinia adversarului la dezbatere, deoarece astfel de aspecte abat discuția de la problema în sine.
(5) Calificarea jignitoare a adversarului la dezbatere prin referire la concepția şi mentalitatea lui, la categoria sau clasa socială, la profesie sau la pregătirea profesională, la organizația socială sau partidul din care face parte încalcă regulile polemicii şi demonstrează lipsa de argumente şi de putere de convingere, cât şi lipsa de respect pentru cealaltă parte.
(6) În orice polemică purtată civilizat contează numai argumentele şi valoarea lor. Numai forța de convingere a argumentelor şi baza acestora sprijină opinia exprimată, iar nu ideologia în numele căreia este abordat punctul de vedere.
(7) Preşedintele de şedință este dator ca, în cazurile încălcării de către consilieri sau de către alți vorbitori a regulilor înscrise în alineatele precedente, să aplice sancțiunile prevăzute în prezentul regulament.

Articolul 90
Reguli pentru reprezentanţii mass-media

(1) Reprezentanții mass-media(ziariști, jurnaliști, bloggeri, etc.) au acces la şedințele publice ale Consiliului Local al comunei SÂRBI.
(2) Până la finalul şedinței, presa are dreptul să rămână în spațiul special rezervat în sală.
(3) La sfârşitul şedinței, presa poate lua interviuri şi poate participa la conferințele de presă organizate.

Articolul 91
Secretarul general al unitatii/subdiviziunii administrativ-teritoriale

(1) In temeiul art. 243 din Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 57/2019, cu modificarile si completarile ulterioare, secretarului general ii revin urmatoarele atributii principale in relatia cu consiliul local:
a) avizeaza proiectele de hotarari si contrasemneaza pentru legalitate hotararile consiliului local;
b) participa la sedintele consiliului local;
c) asigura gestionarea procedurilor administrative privind relatia dintre consiliul local si primar, precum si intre acestia si prefect;
d) coordoneaza organizarea arhivei si evidenta statistica a hotararilor consiliului local;
e) asigura transparenta si comunicarea catre autoritatile, institutiile publice si persoanele interesate a actelor prevazute la lit. a);
f) asigura procedurile de convocare a consiliului local si efectuarea lucrarilor de secretariat, comunicarea ordinii de zi, intocmirea procesului-verbal al sedintelor consiliului local si redactarea hotararilor consiliului local;
g) asigura pregatirea lucrarilor supuse dezbaterii consiliului local si comisiilor de specialitate ale acestuia;
h) poate propune primarului inscrierea unor probleme in proiectul ordinii de zi a sedintelor ordinare ale consiliului local;
i) efectueaza apelul nominal si tine evidenta participarii la sedintele consiliului local a consilierilor locali;
j) numara voturile si consemneaza rezultatul votarii, pe care il prezinta presedintelui de sedinta sau, dupa caz, inlocuitorului de drept al acestuia;
k) informeaza presedintele de sedinta sau, dupa caz, inlocuitorul de drept al acestuia, cu privire la cvorumul si la majoritatea necesare pentru adoptarea fiecarei hotarari a consiliului local;
l) asigura intocmirea dosarelor de sedinta, legarea, numerotarea paginilor, semnarea si stampilarea acestora;
m) urmareste ca la deliberarea si adoptarea unor hotarari ale consiliului local sa nu ia parte consilierii locali care se incadreaza in dispozitiile art. 75 alin. (2); informeaza presedintele de sedinta, sau, dupa caz, inlocuitorul de drept al acestuia cu privire la asemenea situatii si face cunoscute sanctiunile prevazute de lege in asemenea cazuri;
n) alte atributii prevazute de lege sau insarcinari date prin acte administrative de consiliul local.
(2) Secretarul general, cu sprijinul aparatului de specialitate al primarului, intocmeste si face public un raport anual privind transparenta decizionala, care cuprinde cel putin urmatoarele elemente:
a) numarul total al recomandarilor primite;
b) numarul total al recomandarilor incluse in proiectele de acte administrative cu caracter normativ si in continutul deciziilor luate;
c) numarul participantilor la sedintele publice;
d) numarul dezbaterilor publice organizate pe marginea proiectelor de acte administrative cu caracter normativ;
e) situatia cazurilor in care consiliul local a fost actionat in justitie pentru nerespectarea prevederilor legale cu privire la transparenta decizionala;
f) numarul sedintelor care nu au fost publice si motivatia restrictionarii accesului.
(3) Raportul anual privind transparenta decizionala va fi adus la cunostinta publica prin grija secretarului general.

Capitolul X
Dispozitii finale

Articolul 92
Anexe

Anexele nr. 1-11 fac parte integranta din prezentul regulament.

Articolul 93
Calculul termenelor

Calculul termenelor prevazute in regulament se realizeaza conform art. 181-183 din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedura civila, republicata, cu modificarile si completarile ulterioare.

Articolul 94
Prevederi finale

(1) Adoptarea și modificarea prezentului regulament se face în conformitate cu prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, cu modificările şi completările ulterioare, cu votul majorității absolute.
(2) Prezentul Regulament se completează cu dispozițiile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, cu modificările şi completările ulterioare, Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Legii nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, cu modificările și completările ulterioare, ale Legii nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenţei în exercitarea demnităţilor publice, a funcţiilor publice şi în mediul de afaceri, prevenirea şi sancţionarea corupţiei, cu modificările și completările ulterioare, completându-se și cu alte dispoziții legale în vigoare.

ANEXA Nr. 1

la regulament

Domeniile de activitate în care se pot organiza comisii de specialitate

Domeniile de activitate în care se pot organiza comisii de specialitate pot fi:

1. agricultură;

2. activităţi economico-financiare;

3. activităţi social-culturale, culte;

4. învăţământ, sănătate şi activităţi sportive;

5. amenajarea teritoriului şi urbanism;

6. muncă, familie şi protecţie socială;

7. protecţie mediu şi turism;

8. juridică şi de disciplină;

9. administrarea serviciilor publice furnizate.

În funcţie de specificul activităţii şi de numărul consilierilor, consiliul poate hotărî să se organizeze comisii de specialitate în alte domenii de activitate sau o comisie să aibă în obiectul de activitate două sau mai multe domenii.

ANEXA Nr. 2

la regulament

Model al adresei prin care secretarul general al unităţi administrativ-teritoriale transmite comisiei de specialitate documentele spre analiză

Nr. . . . . /. . . . . .

UAT COMUNA SÂRBI
SECRETARUL GENERAL

Către Comisia .....[2]

[2] Se completează cu denumirea comisiei de specialitate.

Doamnei/Domnului preşedinte,

Spre ştiinţa doamnei/domnului secretar,

Având în vedere prevederile art. 136 alin. (3) lit. b) din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările şi completările ulterioare, respectiv prevederile art. 15 alin. (1) lit. a) şi ale art. 91 din Regulamentul de organizare şi funcţionare a Consiliului Local al comunei SÂRBI se transmit spre avizare către Comisia..... următoarele documente:

Nr. crt.	Documentul trimis pentru avizare/elaborarea unui raport	Iniţiator	Data-limită pentru adoptarea avizului/raportului
1.			
2.		. . . .	
3.		-	
4.			

Secretarul general al.....,
. . . . . .
(prenumele şi numele)

NOTĂ: În varianta în care consiliul local alege ca mod de comunicare poşta electronică, partea cu semnătura nu mai este necesară.

ANEXA Nr. 3

la regulament

Model al adresei prin care comisia de specialitate transmite secretarului general al unităţii/subdiviziunii administrativ-teritoriale documentele produse de aceasta

CONSILIUL LOCAL AL COMUNEI SÂRBI
Comisia . . . . . .

Nr. . . . . ./ . . . . . .

Către secretarul general al comunei SÂRBI

Stimată(e) Doamnă_____

[4] Se completează cu prenumele şi numele secretarului general.

Având în vedere prevederile art. 136 alin. (7) din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările şi completările ulterioare, respectiv prevederile art. 15 alin. (1) lit. a) şi ale art. 91 alin. (1) şi (2) din Regulamentul de organizare şi funcţionare a Consiliului Local al comunei SÂRBI vă transmitem rezultatul dezbaterilor Comisiei..... din cadrul şedinţei din data de....., cuprinse în Procesul-verbal nr
Anexat vă comunicăm şi avizele/rapoartele comisiei pentru subiectele dezbătute, respectiv:

Nr. crt.	Documentul trimis spre analiză	Numărul de înregistrare al avizului/raportului	Tipul avizului/recomandarea raportului	Amendamente
0	1	2	3	4
1.				
2.				
3.				
4.				

Preşedintele Comisiei . . . . . .
. .,
. . . . . .
(prenumele şi numele)

Secretarul Comisiei . . . . . .
. .,
. . . . . .
(prenumele şi numele)

NOTĂ: În varianta în care consiliul local alege ca mod de comunicare poşta electronică, partea cu semnătura nu mai este necesară.

ANEXA Nr. 4

la regulament

Model al avizului comisiei de specialitate

CONSILIUL LOCAL AL COMUNEI SÂRBI
Comisia . . . . . .

AVIZUL
Nr. . . . . din . . . . . .
pentru P.H.C.L. nr. . . . . ./ . . . . . privind . . . . . .

Având în vedere .....[1],

[1] Se completează cu motivarea avizului.

în temeiul prevederilor art. 125 alin. (1) lit. b) din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările şi completările ulterioare, respectiv al prevederilor art. 15 alin. (1) lit. b) din Regulamentul de organizare şi funcţionare a consiliului local,

Comisia..... adoptă următorul aviz.

Art. 1. - Se avizează favorabil/nefavorabil proiectul de hotărâre a consiliului local nr. . . . . ./ . . . . . privind . . . ., cu.....[2]/fără amendamente.

[2] Se completează cu numărul de amendamente care au fost adoptate de către comisia de specialitate.

Art. 2. - Amendamentele şi observaţiile membrilor comisiei se regăsesc în anexa care face parte integrantă din prezentul aviz.

Art. 3. - Prezentul aviz se comunică prin grija secretarului comisiei, în termenul recomandat, secretarului general al comunei SÂRBI.

Preşedintele Comisiei	Secretarul Comisiei . . . .
. . . . .,	. . . . . .,
. . . . .	. . . . .
(prenumele şi numele)	(prenumele şi numele)

ANEXA Nr. 5

la regulament

Model al registrului de evidenţă a avizelor/rapoartelor de către comisia de specialitate

REGISTRUL
privind avizele/rapoartele Comisiei . . . . . pe anul . . . . . .

Nr. de înregistrare	Data adoptării avizului/raportului	Documentul	Rezultatul analizei
0	1	2	3
1			
2			
3			

ANEXA Nr. 6

la regulament

Model de convocare a consilierilor locali la şedinţa consiliului local de către cel puţin o treime din numărul consilierilor locali în funcţie

Stimată doamnă/Stimate domnule consilier local .....,

În temeiul art. . . . . .[1], ...[3] vă invită la şedinţa . . . . . .[4] a consiliului local care va avea loc în . . . . . .[5], în data de . . . . . .[6], la ora ....., cu următorul proiect de ordine de zi:

[1] Se completează, după caz, cu temeiul juridic din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările şi completările ulterioare, cu privire la tipul şedinţelor consiliului local şi persoana/persoanele care face/fac convocarea, respectiv cu art. 133 alin. (1) în cazul şedinţelor ordinare convocate de primar, cu art. ~~133~~ alin. (2) lit. a) sau c) în cazul şedinţelor extraordinare convocate de primar ~~sau~~ art. 133 alin. (2) lit. b) în cazul şedinţelor extraordinare convocate de cel puţin o treime din numărul consilierilor locali în funcţie.

[3] Se completează cu persoana/persoanele care face/fac convocarea, respectiv primarul sau prenumele şi numele consilierilor locali.

[4] Se completează, după caz, cu tipul şedinţei consiliului local, respectiv ordinară sau extraordinară.

[5] Se completează cu locul de desfăşurare a şedinţei consiliului local, de exemplu: sala de şedinţe a primăriei.

[6] Se completează cu data în care va avea loc şedinţa consiliului local.

Proiectul ordinii de zi
a celei de-a . . . . . .[8] -a şedinţe din cel de-al ....[9] -lea mandat al consiliului local

[8] Se completează cu numărul şedinţei consiliului local din actualul mandat.

[9] Se completează cu numărul mandatului consiliului local având ca referinţă primele alegeri locale din anul 1992, care reprezintă primulmandat. Pentru unităţile administrativ-teritoriale înfiinţate după 1992, primul mandat este cel de după primele alegeri de la înfiinţare.

1. Proiectul ordinii de zii
2. Adoptarea procesului-verbal al şedinţei anterioare
3. Proiectul de hotărâre a consiliului local nr. . . . . ./ . . . . . privind . . . . . .
4. Întrebări, interpelări şi răspunsuri

. . . . . .

Diverse.

Anexat invitaţiei regăsiţi materialele aferente şedinţei consiliului local. Puteţi să formulaţi amendamente la proiectele de hotărâri ale consiliului local înscrise în proiectul ordinii de zi şi să le transmiteţi secretarului general la adresa de poştă electronică .....[10].

[10] Se completează cu adresa oficială de poştă electronică a unităţii/subdiviziunii administrativ-teritoriale.

Cu deplină colegialitate,

. . . . . .

ANEXA Nr. 7

la regulament

Model al registrului pentru evidenţa proiectelor de hotărâri ale consiliului local

REGISTRUL[1]
pentru evidenţa proiectelor de hotărâri ale consiliului local pe anul . . . . . .

[1] Registrele pe fiecare an se ţin în format electronic.

Nr. de înregistrare	Data înregistrării	Funcţia, prenumele şi numele iniţiatorului	Titlul proiectului de hotărâre a consiliului local	Avizele comisiilor de specialitate sesizate[2]	Structura/Persoana din aparatul de specialitate al primarului responsabilă cu elaborarea raportului compartimentului de resort[3]	Alte avize necesare conform legii[4]	Numărul de amendamente[5]	Data dezbaterii în şedinţa consiliului local	Finalizarea procedurii[6]
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.									
2.									
. . .									

[2] Se completează cu denumirea comisiei de specialitate sesizată, precum şi cu numărul şi data avizului din partea comisiei de specialitate.

[3] Se completează cu denumirea structurii, aşa cum este aceasta trecută în structura funcţională a unităţii/subdiviziunii administrativ-teritoriale, sau cu funcţia, prenumele şi numele persoanei de specialitate care realizează raportul compartimentului de resort, precum şi numărul şi data înregistrării acestuia.

[4] Se trec emitentul şi numărul şi data înregistrării avizului la emitent.

[5] Se completează cu numărul de amendamente formulate pentru dezbaterile din plenul consiliului local.

[6] În cazul în care iniţiatorul îşi retrage proiectul de hotărâre a consiliului local se face menţiunea "retras". În cazul în care proiectul de hotărâre a consiliului local este respins se completează cu menţiunea "respins", iar în cazul adoptării se face menţiunea "adoptat prin Hotărârea nr. . . . . ./.....".

ANEXA Nr. 8

la regulament

Model al registrului pentru evidenţa hotărârilor consiliului local

REGISTRUL[1]
pentru evidenţa hotărârilor consiliului local pe anul . . . . . .

[1] Registrele pe fiecare an se ţin în format electronic.

Nr. de ordine	Data adoptării	Data intrării în vigoare	Titlul proiectului de hotărâre a consiliului local	Funcţia, prenumele şi numele iniţiatorului	Evenimente ulterioare adoptării[2]
0	1	2	3	4	5
1.					
2.					
. . .					

[2] În cazul în care ulterior adoptării hotărârii aceasta suferă modificări, completări sau abrogare, în această coloană se trec toate aceste evenimente, menţionându-se, în ordine cronologică, tipul evenimentului, precum şi numărul şi anul hotărârii consiliului local care afectează actul administrativ în cauză.

De exemplu:

" **1.** modificată prin Hotărârea Consiliului Local nr. 45/2019;

2. modificată şi completată prin Hotărârea Consiliului Local nr. 55/2019;

3. abrogată prin Hotărârea Consiliului Local nr. 82/2019".

ANEXA Nr. 9

la regulament

Cartuş cu proceduri obligatorii ulterioare adoptării hotărârii consiliului local

PROCEDURI OBLIGATORII ULTERIOARE ADOPTĂRII HOTĂRÂRII CONSILIULUI LOCAL NR. . . . . /.....[1]			
Nr. crt.	Operaţiuni efectuate	Data ZZ/LL/AN	Semnătura persoanei responsabile să efectueze procedura
0	1	2	3
1			
2			
3			
4			
5			
6			

ANEXA Nr. 10

la regulament

Model al amendamentului la un proiect de hotărâre a consiliului local

JUDEȚUL BIHOR

CONSILIUL LOCAL AL COMUNEI SÂRBI

INIȚIATOR(I):	..... *(funcția, prenumele, numele)*
TIP AMENDAMENT	☐ *Modificare* ☐*Completare* ☐ *Abrogare*

AMENDAMENT NR. _____

La proiectul de hotărâre a consiliului local nr. *din*_____

_____

Privind.....

Text original	*Text modificat*

MOTIVAçIE:.....

Semnătura inițiatorului

_____

ANEXA Nr. 11

la regulament

Detalierea calculării majorităţii absolute, a majorităţii calificate şi a majorității simple în funcţie de numărul total al membrilor organului colegial

Numărul total al membrilor organului colegial	Majoritatea absolută	Majoritatea calificată	Majoritatea simplă
9	5	7	5
11	6	8	6
13	7	9	7
15	8	11	8
17	9	12	9
19	10	13	10
21	11	15	11
23	12	16	12
25	13	17	13
27	14	19	14

ANEXA Nr. 12

La regulament

Procedura de desfăşurare prin mijloace electronice a şedinţelor Consiliului local Sârbi, în situaţii excepţionale,constatate de autorităţile abilitate

CAPITOLUL I.

Convocarea Comisiilor de specialitate ale Consiliului local Sârbi respectiv a Consiliului local Sârbi

Art. 1 (1) Convocarea Comisiilor de specialitate ale Consiliului local Sârbi, respectiv convocarea Consiliuluilocal Sârbi se fac prin modalităţile prevăzute de Codul administrativ.

(2) Locul desfăşurării şedinţelor Comisiilor de specialitate ale Consiliului local Sârbi se consideră fiind acolounde se află Preşedinţii acestora.

(3) Locul desfăşurării şedinţei Consiliului local Sârbi se consideră fiind acolo unde se află Primarul Sârbi sauîn lipsa acestuia Viceprimarul comunei Sârbi cu atribuţii în acest sens, respectiv Secretarul General al Consiliului local Sârbi.

Art.2. Documentul de convocare, pe lângă menţiunile prevăzute de Codul administrativ, va cuprinde în mod obligatoriu şi menţiunea că "şedinţa se va desfăşura prin mijloace electronice, printr-o platformă online de videoconferinţă".

CAPITOLUL II.

Modalitatea de lucru în cadrul Comisiilor de specialitate aleConsiliului local Sârbi

Art.3. Procedura de lucru, la începerea şedinţei, în cadrul Comisiilor de specialitate ale Consiliului local Sârbi este următoarea:

a) Consilierii locali vor deschide dispozitivul pe care doresc să-l utilizeze (smartphone, PC, notebook etc);
b) Vor verifica căsuţa de e-mail cu care corespondează în relaţia cu Primaria Sârbi, vor primi şi deschide e-mailul privind invitaţia pentru conectare la platforma online .
c) La prima utilizare vor completa în căsuţa disponibilă numele, prenumele şi e-mailul;
d) Vor fi conectaţi automat în sistemul de video conferinţă.

Art.4. Modalitatea de lucru în timpul şedinţei Comisiilor de specialitate ale Consiliului local Sârbi este următoarea:

a) Preşedintele Comisiei de specialitate va face o prezenţă tehnică a consilierilor locali, pentru a se asigura că toate dispozitivele funcţionează normal. În acest sens, fiecare consilier local va fi întrebat dacă este prezent şi i seva porni microfonul pentru confirmare.
b) Preşedintele Comisiei de specialitate anunţă dacă sunt îndeplinite condiţiile de cvorum, pentru ca şedinţa săfie statutară, conform prevederilor legale.
c) În situaţia în care consilierii locali doresc să se înscrie la cuvânt, aceştia vor înscrie în căsuţa de mesaj: "înscriere la cuvânt".
d) Preşedintele Comisiei de specialitate va porni microfoanele pe rând, în vederea acordării cuvântului.

Preşedintele Comisiei de specialitate are dreptul să oprească microfonul consilierului local dacă acesta areun comportament neadecvat sau dacă intervenţia acestuia nu are legătură cu subiectul dezbătut.

Art.5. (1) Procedura de exercitare a votului se poate face în două modalităţi:

a) Prin apel nominal şi pornirea microfonului fiecărui consilier local pentru a-şi exprima votul;
b) Prin utilizarea sistemului de vot electronic din aplicaţie, unde consilierii îşi vor putea selecta opţiunea de vot.(2).' Opţiunile de vot sunt următoarele: 1) "DA", 2) "NU" şi 3) "Abţinere".

Art.6. Timpul de exercitare a dreptului la vot, în modalitatea prevăzută la art. 5 alin. (1) lit. "b", este limitat lamaxim 3 minute.

Art.7. După ce ultimul consilier local şi-a exercitat dreptul la vot sau, după caz, a expirat timpul de exercitare aacestuia, Preşedintele Comisiei de specialitate anunţă rezultatul votului.

Art.8. (1) Avizul va fi transmis anterior desfăşurării şedinţei Consiliului local Sârbi, prin mijloace electronice,Secretarului General al Judeţului Bihor.

CAPITOLUL III

Modalitatea de lucru în cadrul şedinţei Consiliului local Sârbi

Art.9. Procedura de lucru la începerea şedinţei Consiliului local Sârbi este următoarea:

a) Consilierii locali vor deschide dispozitivul pe care doresc să-l utilizeze (smartphone, PC, notebook etc);
b) Vor verifica căsuţa de e-mail cu care corespondează în relaţia cu Primaria Sârbi, vor primi şi deschide e-mailul privind invitaţia pentru conectare la platforma online
c) La prima utilizare vor completa în căsuţa disponibilă numele, prenumele şi e-mailul;
d) Vor fi conectaţi automat în sistemul de video conferinţă.

Art.10. Modalitatea de lucru în timpul şedinţei Consiliului local Sârbi este următoarea:

a) Primarul asistat de Secretarul General al comunei, va face o prezenţă tehnică a consilierilor locali, pentru a se asigura că toate dispozitivele funcţionează normal. In acest sens, fiecare consilier va fi întrebat dacă este prezent şii se va porni microfonul pentru confirmare.
b) Secretarul General al Consiliului local Sârbi verifică şi anunţă dacă sunt îndeplinite condiţiile de cvorum,pentru ca şedinţa să fie statutară, conform prevederilor legale.
c) Preşedintele Consiliului local Sârbi va da citire ordinii de zi, procedura de suplimentare şi aprobare a acesteia fiind cea prevăzută de Codul administrativ.
d) în situaţia în care consilierii locali doresc să se înscrie la cuvânt, aceştia vor înscrie în căsuţa de mesaj: "înscriere la cuvânt".
e) Preşedintele Consiliului local Sârbi va porni microfoanele pe rând, în vederea acordării cuvântului.
f) Preşedintele Consiliului local Sârbi are dreptul să oprească microfonul consilierului local, dacă acesta are un comportament neadecvat sau dacă intervenţia acestuia nu are legătură cu subiectul dezbătut.

Art. 11 (1) Procedura de exercitare a votului se poate face în două modalităţi:

g) Prin apel nominal şi pornirea microfonului fiecărui consilier local pentru a-şi exprima votul;
h) Prin utilizarea sistemului de vot electronic din aplicaţie, unde consilierii îşi vor putea selecta opţiunea de vot.(2).' Opţiunile de vot sunt următoarele: 1) "DA", 2) "NU" şi 3) "Abţinere".

Art.12. Timpul de exercitare a dreptului la vot, în modalitatea prevăzută la art. 11 alin. (1) lit. "b", este limitat lamaxim 3 minute.

Art.13. (1) După ce ultimul consilier local şi-a exercitat dreptul la vot sau, după caz, a expirat timpul de exercitare al acestuia, Preşedintele Consiliului local Sârbi anunţă rezultatul votului.

(2) Preşedintele Consiliului local Sârbi menţionează dacă Proiectul de hotărâre sau subiectul supus votului a fostadoptat sau respins.

CAPITOLUL IV

Caracterul public al şedinţelor Consiliului local Sârbi

Art.14. Caracterul public al şedinţelor Consiliului local Sârbi se asigură prin accesul celor interesaţi, în condiţiile legii, la procesele - verbale ale şedinţelor consiliului local la proiectele de hotărâri, la hotărârile consiliului, lainstrumentele de prezentare şi motivare a acestora,

CAPITOLUL V

Dispoziţii finale

Art.15. Şedinţele on-line ale Consiliului local Sârbi se vor înregistra audio şi video, rezultatele votului fiind în mod obligatoriu salvate.

Art.16. (1) Dezbaterile din cadrul şedinţei Consiliului local Sârbi se vor consemna într-un proces-verbal, pringrija secretarului general.

(2) Procesul-verbal întocmit conform prevederilor de la art. 17 alin. (1), va fi semnat pentru veridicitate de către Preşedintele Consiliului local Sârbi şi de către Secretarul General al comunei Sârbi.

Art.17. Prezentul regulament se completează cu prevederile Ordonanţei de Urgenţă a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările şi completările ulterioare.

PREŞEDINTE DE ŞEDINŢĂ
POPOVICI FLORIN-MĂDĂLIN

ROMÂNIA
JUDEŢUL BIHOR, COMUNA SÂRBI
CONSILIUL LOCAL

CONTRASEMNEAZĂ,
SECRETAR GENERAL COMUNĂ
CHEREGI MIHAELA